

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського**  
**“Харківський авіаційний інститут”**

**І.М. Бандура**

**ПОДАННЯ ЗАЯВКИ НА ВІНАХІД**  
**І КОРИСНУ МОДЕЛЬ**

**Навчальний посібник**

**Харків “ХАІ” 2005**

Подання заявки на винахід і корисну модель / І.М. Бандура. - Навч. посібник.  
- Харків: Нац. аерокосм. ун-т “Харк. авіац. ін-т”, 2005. - 26 с.

Цей посібник складено згідно із Законом України [1] й іншими нормативними документами. Він містить відомості, потрібні для складання і подання заявки на винахід або корисну модель, а саме: правова охорона винаходів і корисних моделей, право на одержання патенту, правила складання і подання заявки на винахід і корисну модель, розгляд заявки в патентному відомстві, алгоритми складання опису винаходу, особливості складання формули залежно від об’єкта винаходу.

Для студентів спеціальності “Інформаційні технології проектування”.

Бібліогр.: 4 назви

Рецензенти: канд. техн. наук Б.І. Ізмалков,  
канд. техн. наук Ю.О. Кузнєцов

© Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського  
“Харківський авіаційний інститут”, 2005 р.

# ЗМІСТ

|                                                                                                                               |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ .....                                                                                                   | 4  |
| 1.1. Визначення термінів .....                                                                                                | 4  |
| 1.2. Повноваження Установи у сфері охорони прав на винаходи (корисні моделі) .....                                            | 5  |
| 2. ПРАВОВА ОХОРОНА ВІНАХОДІВ (КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ) .....                                                                         | 6  |
| 2.1. Умови надання правової охорони .....                                                                                     | 6  |
| 2.2. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі .....                                                                   | 7  |
| 3. ПРАВО НА ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ .....                                                                                           | 8  |
| 3.1. Право винахідника .....                                                                                                  | 8  |
| 3.2. Право роботодавця .....                                                                                                  | 8  |
| 4. ПРАВИЛА СКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ЗАЯВКИ НА ВІНАХІД І КОРИСНУ МОДЕЛЬ .....                                                       | 9  |
| 4.1. Вимога єдиності винаходу (корисної моделі) .....                                                                         | 9  |
| 4.2. Оформлення документів .....                                                                                              | 10 |
| 4.3. Загальні вимоги до змісту документів заявки .....                                                                        | 13 |
| 4.4. Заява про видачу патенту .....                                                                                           | 13 |
| 4.5. Опис винаходу (корисної моделі) .....                                                                                    | 15 |
| 4.6. Формула винаходу (корисної моделі) .....                                                                                 | 18 |
| 4.7. Креслення .....                                                                                                          | 20 |
| 4.8. Реферат .....                                                                                                            | 20 |
| 4.9. Особливості змісту заявки на винахід щодо пристрою .....                                                                 | 21 |
| 4.10. Особливості змісту заявки на винахід щодо способу .....                                                                 | 22 |
| 4.11. Особливості змісту заявки на винахід щодо застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням ..... | 22 |
| 4.12. Особливості змісту заявки на корисну модель .....                                                                       | 23 |
| 4.13. Подання заявки .....                                                                                                    | 23 |
| Бібліографічний список .....                                                                                                  | 25 |

# **1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

## **1.1. Визначення термінів**

У цьому посібнику наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Установа - центральний орган виконавчої влади з питань правової охорони інтелектуальної власності;

апеляційна палата - колегіальний орган Установи для розгляду заперечень проти рішень Установи щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності;

винахід - технологічне (технічне) вирішення, що відповідає умовам патентоздатності (новизні, винахідницькому рівню та промисловій придатності);

корисна модель - нове і промислово придатне конструктивне виконання пристрою;

службовий винахід (корисна модель) - винахід (корисна модель), створений працівником:

- у зв'язку з виконанням службових обов'язків або дорученням роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачене інше;

- з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва і обладнання роботодавця;

доручення роботодавця - видане працівникові у письмовій формі завдання, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності підприємства або діяльності роботодавця і може привести до створення винаходу (корисної моделі);

роботодавець - особа, яка найняла працівника за трудовим договором (контрактом);

винахідник - фізична особа, результат творчої праці якої визнано винаходом (корисною моделлю);

патент (патент на винахід, деклараційний патент на корисну модель) - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель);

патент на винахід - різновид патенту, що видається за результатами кваліфікаційної експертизи заявки на винахід;

патент на корисну модель - різновид патенту, що видається за результатами формальної експертизи заявки на корисну модель;

кваліфікаційна експертиза (експертиза по суті) - експертиза, що встановлює відповідність винаходу умовам патентоздатності (новизні, винахідницькому рівню, промисловій придатності);

експертиза на локальну новизну - складова частина кваліфікаційної експертизи, що встановлює локальну новизну винаходу;

локальна новизна - новизна, що встановлюється за виданими в Україні патентами і поданими до Установи заявками на видачу патентів;

формальна експертиза (експертиза за формальними ознаками) - експертиза, у ході якої встановлюються належність зазначеного у заявці об'єкта до переліку об'єктів, які можуть бути визнані винаходами (корисними моделями), і відповідність заявки та її оформлення встановленим вимогам;

ліцензія - дозвіл власника патенту (ліцензіара), що видається іншій особі (ліцензіату), на використання винаходу (корисної моделі) на певних умовах;

особа - фізична або юридична особа;

заявка - сукупність документів, необхідних для видачі Установою патенту на винахід або деклараційного патенту на корисну модель;

заявник - особа, яка подала заявку;

пріоритет заявки (пріоритет) - першість у поданні заявки;

дата пріоритету - дата подання заявки до Установи або до відповідного органу держави-учасниці Паризької конвенції з охорони промислової власності, за якою заявлено пріоритет;

міжнародна заявка - заявка, подана згідно з Договором про патентну кооперацію.

## **1.2. Повноваження Установи у сфері охорони прав на винаходи (корисні моделі)**

Установа забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони прав на винаходи і корисні моделі, для чого:

організовує приймання заявок, проведення їх експертизи, приймає рішення щодо них;

видає патенти на винаходи і корисні моделі, забезпечує їх державну реєстрацію;

забезпечує опублікування офіційних відомостей про винаходи і корисні моделі;

здійснює міжнародне співробітництво у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представляє інтереси України з питань охорони прав на винаходи і корисні моделі в міжнародних організаціях відповідно до чинного законодавства;

приймає в установленому порядку нормативно-правові акти у межах своїх повноважень;

організовує інформаційну та видавничу діяльність у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

організовує науково-дослідні роботи з удосконалення законодавства та організації діяльності у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

організовує роботу з перепідготовки кадрів державної системи правової охорони інтелектуальної власності;

доручає закладам, що входять до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, відповідно до їх спеціалізації виконувати окремі завдання, визначені Законом [1], "Положенням про Установу" та іншими нормативно-правовими актами у сфері правової охорони інтелектуальної влас-

ності;

виконує інші функції відповідно до Положення про неї, затвердженого в установленому порядку.

## **2. ПРАВОВА ОХОРОНА ВІНАХОДІВ (КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ)**

### **2.1. Умови надання правової охорони**

2.1.1. Правова охорона надається винаходу (корисній моделі), що не суперечить суспільним інтересам, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоздатності.

2.1.2. Об'єктом винаходу можуть бути:

продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослин і тварин тощо);

спосіб;

застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням.

Об'єктом корисної моделі може бути конструктивне виконання пристрою, спосіб.

2.1.3. Згідно з Законом [1] одержати правову охорону не можуть:

відкриття, наукові теорії та математичні методи;

методи організації й управління господарством;

плани, умовні позначення, розклади, правила;

методи виконання розумових операцій;

комп'ютерні програми;

результати художнього конструювання;

топографії інтегральних мікросхем;

сорти рослин і породи тварин тощо.

2.1.4. Пріоритет, авторство і право власності на винахід засвідчуються патентом (деклараційним патентом).

Пріоритет, авторство і право власності на корисну модель засвідчуються деклараційним патентом.

Строк дії патенту України на винахід становить 20 років від дати подання заявки до Установи.

Строк дії деклараційного патенту на винахід становить 6 років від дати подання заявки до Установи.

Строк дії патенту на винахід, об'єктом якого є лікарський засіб, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин тощо, використання якого потребує дозволу відповідного компетентного органу, може бути продовжено за клопотанням власника цього патенту на строк, що дорівнює періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу, але не більше ніж на 5 років.

Порядок подання клопотання та продовження строку дії патенту у цьому випадку визначається Установою.

Строк дії патенту на корисну модель становить 10 років від дати подання заявки до Установи.

2.1.5. Обсяг правової охорони, що надається, визначається формулою винаходу (корисної моделі). Тлумачення формули повинно здійснюватися в межах опису винаходу (корисної моделі) і відповідних креслень.

2.1.6. Дія патенту (деклараційного патенту), виданого на спосіб одержання продукту, поширюється й на продукт, безпосередньо одержаний цим способом.

## **2.2. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі**

2.2.1. Винахід відповідає умовам патентоздатності, якщо він є новим, має винахідницький рівень і є промислово придатним.

2.2.2. Корисна модель відповідає умовам патентоздатності, якщо вона є новою і промислово придатною.

2.2.3. Винахід (корисна модель) визнається новим, якщо він не є частиною рівня техніки. Об'єкти, що є частиною рівня техніки, для визначення новизни винаходу повинні враховуватися лише окремо.

2.2.4. Рівень техніки включає усі відомості, які стали загальнодоступними у світі до дати подання заявки до Установи або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету.

2.2.5. Рівень техніки містить також зміст будь-якої заявки на видачу в Україні патенту (у тому числі міжнародної заявки, в якій зазначена Україна) у тій редакції, в якій цю заявку було подано спочатку за умови, що дата її подання (а якщо заявлено пріоритет, то й дата пріоритету) передує тій даті, яка зазначена у п. 2.2.4, і що вона була опублікована на цю дату або після цієї дати.

2.2.6. На визнання винаходу (корисної моделі) патентоздатним не впливає розкриття інформації про нього винахідником або особою, яка одержала від винахідника прямо чи опосередковано таку інформацію, протягом 12 місяців до дати подання заявки до Установи або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації покладається на особу, заінтересовану у застосуванні цієї частини.

2.2.7. Винахід має винахідницький рівень, якщо для фахівця він не є очевидним, тобто не впливає явно із рівня техніки. При оцінці винахідницького рівня зміст заявок, зазначених у п. 2.2.5, до уваги не береться.

2.2.8. Винахід (корисна модель) визнається промислово придатним, якщо його може бути використано у промисловості або в іншій сфері діяльності.

## **3. ПРАВО НА ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ**

### **3.1. Право винахідника**

3.1.1. Право на одержання патенту має винахідник, якщо інше не передбачено цим Законом.

3.1.2. Винахідники, які спільно створили винахід (корисну модель), мають однакові права на одержання патенту, якщо інше не передбачено угодою між ними.

3.1.3. У разі перегляду умов угоди щодо складу винахідників Установа за спільним клопотанням осіб, зазначених у заявці як винахідники, а також осіб, що є винахідниками, але не зазначені у заявці як винахідники, вносить зміни до відповідних документів у порядку, що встановлюється Установою.

3.1.4. Не визнаються винахідниками фізичні особи, які не зробили особистого творчого внеску у створення винаходу (корисної моделі), а надали винахіднику (винахідникам) тільки технічну, організаційну або матеріальну допомогу при його створенні і (або) оформленні заявки.

3.1.5. Винахіднику належить право авторства, яке є невід'ємним особистим правом і охороняється безстроково.

Винахідник має право на присвоєння свого імені створеному ним винаходу (корисній моделі).

### **3.2. Право роботодавця**

3.2.1. Право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) має роботодавець винахідника.

3.2.2. Винахідник подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним службовий винахід (корисну модель) з описом, що розкриває суть винаходу (корисної моделі) достатньо ясно і повно.

3.2.3. Роботодавець повинен протягом чотирьох місяців від дати одержання від винахідника повідомлення подати до Установи заявку на одержання патенту або передати право на його одержання іншій особі або прийняти рішення про збереження службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації. У цей же строк роботодавець мусить укласти з винахідником письмовий договір щодо розміру та умови виплати йому (його правонаступнику) винагороди відповідно до економічної цінності винаходу (корисної моделі) і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана роботодавцем.

3.2.4. Якщо роботодавець не виконає зазначених у п. 3.2.3 вимог у встановлений строк, то право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) переходить до винахідника або його правонаступника. У цьому випадку за роботодавцем залишається переважне право на придбання ліцензії.

3.2.5. Строк збереження роботодавцем або його правонаступником службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації у разі

його невикористання не повинен перевищувати чотирьох років. У протилежному випадку право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) переходить до винахідника або його правонаступника.

3.2.6. Спори щодо умов одержання винахідником службового винаходу (корисної моделі) винагороди та її розміру вирішуються у судовому порядку.

## **4. ПРАВИЛА СКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ЗАЯВКИ НА ВИНАХІД І КОРИСНУ МОДЕЛЬ**

### **4.1. Вимога єдиності винаходу (корисної моделі)**

4.1.1. Заявка на винахід повинна стосуватися одного винаходу або групи винаходів, пов'язаних єдиним винахідницьким задумом (вимога єдиності винаходу).

Група винаходів визнається пов'язаною єдиним винахідницьким задумом, якщо має місце технічний взаємозв'язок між цими винаходами, що виражається однією або сукупністю однакових чи відповідних суттєвих ознак, які визначають внесок у рівень техніки кожного із заявлених винаходів, які розглядаються в сукупності.

4.1.2. Вимога єдиності винаходу визнається дотриманою, якщо:

заявка стосується одного винаходу, тобто одного продукту, способу або застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням;

заявка стосується одного винаходу, який охарактеризований з розвитком або уточненням окремих конкретних варіантів його здійснення, що не супроводжується заміною або вилученням окремих ознак, наведених у незалежному пункті формули винаходу;

заявка стосується групи винаходів, які пов'язані єдиним винахідницьким задумом.

Вимозі єдиності може відповідати група винаходів, зокрема, якщо заявка стосується:

винаходів, один з яких призначений для одержання (виготовлення) іншого, наприклад, пристрій (речовина) та спосіб одержання (виготовлення) зазначеного пристрою (речовини) в цілому або їх частини;

винаходів, один з яких призначений для здійснення іншого, наприклад, спосіб і пристрій для здійснення зазначеного способу в цілому або однієї з його дій;

винаходів, один з яких призначений для використання іншого (в іншому), наприклад, спосіб або пристрій та його частина; спосіб і речовина, яка призначена для використання в зазначеному способі;

застосування пристрою (речовини) за новим призначенням та спосіб з їх застосуванням відповідно до цього нового призначення;

застосування пристрою (речовини) за новим призначенням і пристрій або композиція, складовою частиною яких вони є тощо;

винаходів, які є об'єктами одного виду, однакового призначення і які забезпечують одержання одного й того самого технічного результату (варіанти).

4.1.3. Заявка на корисну модель повинна стосуватися однієї корисної моделі.

Вимога єдиності корисної моделі визнається дотриманою, якщо:

заявка стосується однієї корисної моделі;

заявка стосується однієї корисної моделі, яка охарактеризована з розвитком або уточненням окремих конкретних варіантів її здійснення, що не супроводжується зміною чи вилученням окремих ознак, наведених у незалежному пункті формули.

## **4.2. Оформлення документів**

### **4.2.1. Склад заявки**

Заявка повинна містити:

заяву про видачу патенту України на винахід або деклараційного патенту України на корисну модель;

опис винаходу (корисної моделі);

формулу винаходу (корисної моделі);

креслення (якщо на них є посилання в описі);

реферат.

### **4.2.2. Оформлення документів заявки**

4.2.2.1. Документи заявки, а саме: заяву про видачу патенту, опис і формулу винаходу (корисної моделі), креслення і реферат подають у трьох примірниках. Документи, які потребують подальшого перекладу, можуть бути подані мовою оригіналу в одному примірнику, а їх переклад - у трьох примірниках.

4.2.2.2. Усі документи заявки на винахід (корисну модель) слід оформляти таким чином, щоб можна було зберігати їх тривалий час і безпосередньо репродукувати в необмеженій кількості копій.

4.2.2.3. Документи заявки друкують на аркушах білого паперу форматом 210x297 мм. Кожний документ заявки починають на окремому аркуші, при цьому другий і наступні аркуші нумерують арабськими цифрами.

Кожний аркуш використовують лише з одного боку з розміщенням рядків паралельно меншому боку аркуша.

Мінімальний розмір полів аркушів опису, формули винаходу, реферату становить, мм:

ліве - 25;

верхнє - 20;

праве і нижнє - 20.

Креслення виконують на аркушах білого паперу форматом 210x297 мм.

Мінімальний розмір полів аркушів креслень становить, мм:

ліве - 25;

верхнє - 25;

праве - 10;

нижнє - 15.

4.2.2.4. Усі документи друкують шрифтом чорного кольору. Текст опису, формули винаходу і реферату друкують через 2 інтервали або через 1,5 інтервала при комп'ютерному наборі з висотою літер не менше 2,1 мм.

4.2.2.5. Латинські назви, латинські та грецькі літери, графічні символи, математичні і хімічні формули допускається вписувати чорнилом, пастою або тушшю чорного кольору.

4.2.2.6. Бібліографічні дані джерел інформації в документах заявки наводяться таким чином, щоб можна було знайти це джерело інформації.

#### 4.2.3. Графічні зображення

4.2.3.1. Графічні зображення (власне креслення, схеми, діаграми) виконують відповідно до правил креслення, на щільному, білому, гладкому папері чорними чіткими лініями і штрихами, які не витираються, без розтушовування і розмальовування.

4.2.3.2. Масштаб і чіткість зображень вибирають такими, щоб при репродукуванні з лінійним зменшенням розмірів до 2/3 можна було розпізнати всі деталі.

Висота цифр і літер має бути не менше 3,2 мм. Цифрові та літерні позначення мають бути чіткими, товщина їх ліній повинна відповідати товщині ліній зображення. Цифри та літери не слід брати в дужки та лапки.

4.2.3.3. На кресленнях використовують переважно прямокутні (ортогональні) проекції (у різних видах, розрізах і перерізах), в окремих випадках допускається також використання аксонометричної проекції.

Кожний елемент на кресленні виконують пропорційно всім іншим елементам за винятком випадків, коли для чіткого зображення елемента необхідне розрізнення пропорцій.

4.2.3.4. Розміри на кресленнях не позначають, при необхідності їх наводять в описі.

Креслення виконують без будь-яких написів, за винятком необхідних слів, таких, як "вода", "пара", "відкрито", "закрито", "розріз по А-А".

4.2.3.5. Окремі фігури розташовують таким чином, щоб аркуші були максимально заповненими і креслення можна було читати при вертикальному розташуванні довгих боків аркуша.

Якщо фігури, що розміщені на двох і більше аркушах, являють собою частини єдиного креслення, то їх розміщують таким чином, щоб це креслення можна було скласти без пропусків будь-якої із зображених на різних аркушах фігур.

На одному аркуші креслення можна розташувати декілька фігур, при цьому слід чітко відмежовувати їх одну від одної.

4.2.3.6. Елементи фігур позначають арабськими цифрами відповідно до посилань на них в описі винаходу (корисної моделі). Одні й ті самі елементи на декількох фігурах позначають одними й тими ж цифрами. Позначення, про які не згадують в описі винаходу, на кресленнях не проставляють, і навпаки.

4.2.3.7. Якщо графічні зображення представлені у вигляді схеми, то при її виконанні застосовують стандартизовані умовні графічні позначення.

Якщо схема зображена у вигляді прямокутників як графічних позначень елементів, то крім цифрового позначення безпосередньо в прямокутник, якщо це можливо, вписують і назву елемента. Якщо розміри графічного зображення елемента не дозволяють цього зробити, то назву елемента можна зазначити на виносній лінії (у вигляді напису під цим елементом).

На схемах одного виду допускається зображення окремих елементів схем іншого виду (наприклад, на електричній схемі допускається зображення елементів кінематичних, гідравлічних схем тощо).

4.2.3.8. Кожне графічне зображення нумерується послідовно арабськими цифрами (фіг. 1, фіг. 2 тощо) незалежно від виду цього зображення (креслення, схема, діаграма тощо) і нумерації аркушів відповідно до черговості наведення їх у тексті опису. Якщо опис винаходу пояснює лише одне графічне зображення, то воно не має нумерації.

#### 4.2.4. Математичні формули і символи

В описі, формулі та рефераті винаходу (корисної моделі) можуть бути використані математичні вирази (формули) і символи.

Форма подання математичного виразу не регламентується.

Усі літерні позначення, які є в математичних формулах, мають бути розшифровані. При цьому розшифрування літерних позначень подають у порядку їх використання у формулі.

Для позначення інтервалів між величинами допускається використання знака "-" (від і до), в інших випадках слід писати словами "від" і "до".

При вираженні величин у відсотках знак відсотка (%) слід ставити після числа. Якщо величин декілька, то знак відсотка ставлять перед їх переліком і відокремлюють його від них двокрапкою.

Математичні позначення ">", "<", "=" та інші використовуються лише в математичних формулах, а в тексті їх слід писати словами (більше, менше, дорівнює тощо).

Перенос у математичних формулах допускається лише по знаку.

Пояснення до математичної формули слід писати стовпцем і після кожного рядка ставити крапку з комою.

4.2.5. Вимоги до оформлення документів заявки, визначені Правилами, застосовуються також до будь-яких матеріалів, поданих після подання заявки, наприклад, до сторінок, що містять виправлення, та до змінених пунктів формули винаходу.

### **4.3. Загальні вимоги до змісту документів заявки**

#### **4.3.1. Заявку складають українською мовою.**

Якщо опис і формулу винаходу (корисної моделі) викладено іншою мовою, то для збереження дати подання їх переклад повинен надійти до Укрпатенту протягом двох місяців від дати подання заявки.

4.3.2. Матеріали заявки не повинні містити висловів, креслень, малюнків, фотографій та будь-яких інших матеріалів, що суперечать громадському порядку і моралі, зневажливих висловлювань стосовно винаходів (корисних моделей) і результатів діяльності інших осіб, а також відомостей і матеріалів, які вочевидь не стосуються або не є необхідними для визнання документів заявки такими, що відповідають вимогам Правил.

4.3.3. У формулі, описі, рефераті та пояснювальних матеріалах до опису використовують, як правило, стандартизовані терміни і скорочення, а за їх відсутності - загальноновживані в науковій і технічній літературі.

При використанні термінів і позначень, що не є загальноновживаними, необхідно пояснити їх значення при першому вживанні в тексті.

Усі умовні позначення слід розшифровувати.

4.3.4. В описі, формулі винаходу (корисної моделі) і рефераті необхідно зберігати єдиність термінології, тобто одні й ті самі ознаки в зазначених документах повинні називатися однаково. Вимога єдиності термінології стосується також умовних позначень і розмірності фізичних одиниць, які використовуються в матеріалах заявки.

Назва винаходу, може містити символи латинської абетки та цифри. Використання символів інших абеток, спеціальних знаків у назві не допускається.

Одиниці вимірювання фізичних величин переважно вживаються в одиницях діючої Міжнародної системи одиниць.

### **4.4. Заява про видачу патенту**

4.4.1. Заяву про видачу патенту України на винахід або деклараційного патенту на корисну модель слід подавати українською мовою за встановленою формою. Якщо відомості не можуть бути повністю розміщені за браком місця у відповідних графах, то їх наводять на додатковому аркуші за тією самою формою із зазначенням у відповідній графі заяви - "див. на окремому аркуші".

4.4.2. Графи в заяві з кодами (21), (22), що розташовані у її верхній частині, заявником не заповнюються, вони призначені для зазначення реквізитів заявки після її подання до Установи.

4.4.3. Якщо заявник має наміри здійснити патентування в іноземній державі, то у відповідній клітинці заяви необхідно зробити позначку "X".

4.4.4. Графи за кодами (86) і (87) заповнюються у випадку прийняття міжнародної заявки, де зазначена Україна, до розгляду за національною процедурою. За кодом (86) зазначають реєстраційний номер і дату подання між-

народної заявки, які встановлені відомством-одержувачем. У графі за кодом (87) зазначаються номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки.

4.4.5. У графі, що містить прохання видати патент України, необхідно зазначити, який різновид патенту просить видати заявник, зробивши у відповідній клітинці позначку "X".

За кодом (71) для фізичної особи (фізичних осіб) зазначають повне ім'я, місце проживання; для юридичної особи (юридичних осіб) повне найменування (згідно з установчими документами), місцезнаходження.

Якщо заявником є винахідник, декілька винахідників або всі винахідники, то їх місце проживання наводять на звороті заяви у графі за кодом (72).

Для заявників-юридичних осіб України зазначають код відповідно до Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України (ЄДРПОУ), для заявників, що проживають або мають постійне місцезнаходження за межами України, зазначають код держави згідно із стандартом BOIB ST.3.

Якщо заявників декілька, то зазначені відомості наводяться для кожної особи окремо.

4.4.6. За кодом (54) наводять повну назву винаходу (групи винаходів) або корисної моделі, яка повинна збігатися з назвою, наведеною в описі.

4.4.7. За кодом (98) зазначають адресу для листування між заявником і Укрпатентом, повне ім'я або найменування адресата. Листування може здійснюватись за будь-якою зручною для заявника адресою на території України. За наявності телефону, факсу або іншого засобу зв'язку їх вказують.

4.4.8. Якщо заявник бажає прискорити публікацію заявки, у відповідній клітинці треба зробити позначку "X".

4.4.9. Розділ заявки "Перелік документів, що додаються" заповнюють за допомогою позначок "X" у відповідних клітинках із зазначенням кількості примірників і аркушів кожного документа. У клітинці "інші документи", якщо такі є в матеріалах заявки, необхідно зазначити назву документа.

4.4.10. Якщо право на подання заявки й одержання патенту передано винахідником або роботодавцем правонаступнику, то в графі "Підстави щодо виникнення права на подання заявки і одержання патенту" відповідну підставу зазначають позначкою "X". Якщо заявником (заявниками) є єдиний винахідник або всі винахідники, то ця графа не заповнюється.

4.4.11. За кодом (72) наводять дані про винахідника (винахідників): повне ім'я та місце проживання. Для іноземного винахідника здійснюється транслітерація (передача транскрипційних знаків певної мови літерами української абетки) повного імені і поряд (у дужках) - ці самі дані мовою оригіналу, а замість його місця проживання проставляють назву держави та її код згідно із стандартом BOIB ST.3. Якщо винахідники є заявниками, то вони ставлять підписи у правій графі.

4.4.12. Якщо винахідник (винахідники) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими) у публікації відомостей про заявку та (або) відомостей про видачу патенту, то у відповідній графі заяви робиться про це запис, що підписується винахідником (винахідниками), який (які) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими).

4.4.13. Заповнення останньої графи заяви "Підпис(и) заявника(ів)" є

обов'язковим, крім випадку, коли всі заявники є винахідниками і їх підписи поставлені в графі за кодом (72).

Якщо заявником є юридична особа, то заяву підписує особа, що має на це повноваження. Підпис складається з повного найменування посади особи, яка підписує заяву, особистого підпису, ініціалів, прізвища та скріплюється печаткою.

Якщо заявник доручив ведення справ за заявкою представнику або іншій довірєній особі, то довірена особа може ставити свій підпис замість заявника.

У цій графі також проставляють дату підпису.

Якщо будь-які відомості наводять на додатковому аркуші, то його треба підписати в такому самому порядку.

## **4.5. Опис винаходу (корисної моделі)**

### **4.5.1. Призначення опису**

Опис повинен розкривати суть винаходу (корисної моделі) настільки ясно і повно, щоб його (її) міг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

Опис необхідно викладати в такому порядку.

### **4.5.2. Структура опису**

4.5.2.1. Опис починається із зазначення індексу рубрики діючої редакції МПК, до якої належить винахід (корисна модель), назви винаходу і містить такі розділи:

- галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель);
- рівень техніки;
- суть винаходу (корисної моделі);
- перелік фігур креслення (якщо на них є посилання в описі);
- відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі).

4.5.2.2. Для кращого розуміння і більш стислого викладення опису дозволяється інша послідовність наведення розділів або їх частин, якщо цього вимагає характер винаходу.

4.5.2.3. Не допускається заміна розділу опису в цілому або його частини посиланням на інформаційне джерело, що містить необхідні відомості, навіть якщо цей опис відноситься до раніше поданої заявки.

4.5.3. Назва винаходу (корисної моделі) повинна відповідати суті винаходу (корисної моделі) і, як правило, характеризувати його (її) призначення.

Назву винаходу (корисної моделі) слід викладати в однині.

Винятки складають:

- назви, які не вживаються в однині;
- назви винаходів, що є хімічними сполуками, охопленими загальною структурною формулою.

Назва групи винаходів, що є об'єктами, один з яких призначений для одержання (виготовлення), здійснення або використання іншого, повинна мати повну назву одного винаходу і скорочену - іншого.

Назва групи винаходів, що є об'єктами, один з яких призначений для використання в іншому, повинна мати повні назви винаходів, які входять до групи.

Назва групи винаходів, що є варіантами, повинна містити назву одного об'єкта групи із зазначенням у дужках слова "варіанти".

#### 4.5.4. Галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель)

У цьому розділі зазначають галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель), а також, галузь застосування винаходу (корисної моделі). Якщо таких галузей декілька, то зазначають ті з них, які мають перевагу.

#### 4.5.5. Рівень техніки

4.5.5.1. У розділі "Рівень техніки" наводять рівень техніки, відомий заявнику і який можна вважати корисним для розуміння винаходу (корисної моделі) і його (її) зв'язку з відомим рівнем.

Зокрема, наводять дані про відомі заявнику аналоги винаходу (корисної моделі) з виділенням серед них аналога, найбільш близького за сукупністю ознак до винаходу (корисної моделі).

4.5.5.2. Аналог винаходу (корисної моделі) - це засіб того самого призначення, який відомий з джерел, що стали загальнодоступними до дати подання заявки до Установи, або, якщо заявлено пріоритет, до дати пріоритету, і характеризується сукупністю ознак, подібних до сукупності суттєвих ознак винаходу (корисної моделі).

Якщо аналогів декілька, то останнім описують найближчий аналог-прототип.

При описуванні кожного з аналогів наводять бібліографічні дані джерела інформації, де він розкритий, його ознаки із зазначенням тих з них, що збігаються з суттєвими ознаками винаходу (корисної моделі), що заявляється, та зазначають відомі заявнику причини, що перешкоджають одержанню очікуваного технічного результату.

Для виявлення й обґрунтування причин, що перешкоджають при використанні найближчого аналога одержанню очікуваного технічного результату, необхідно проаналізувати технічні властивості аналога, обумовлені сукупністю притаманних йому ознак, характер виявлення цих властивостей при його використанні і показати їх недостатність для досягнення очікуваного технічного результату.

4.5.5.3. При описуванні групи винаходів відомості про аналоги наводять для кожного винаходу.

#### 4.5.6. Суть винаходу (корисної моделі)

4.5.6.1. Суть винаходу (корисної моделі) виражається сукупністю суттєвих ознак, достатніх для досягнення технічного результату, який забезпечує винахід (корисна модель).

Ознаки належать до суттєвих, якщо вони впливають на технічний результат, якого можна досягти, тобто перебувають у причинно-наслідковому зв'язку із зазначеним результатом.

4.5.6.2. У цьому розділі детально розкривають технічну задачу, на вирішення якої направлений винахід (корисна модель) і технічний результат якого можна досягти при здійсненні винаходу (корисної моделі).

Технічна задача, як правило, полягає у створенні об'єкта, характеристики якого відповідають заданим вимогам. Цим об'єктом може бути пристрій, спосіб тощо.

4.5.6.3. Під технічним результатом розуміють виявлення нових властивостей або покращання характеристик відомих властивостей об'єкта винаходу (корисної моделі), що можуть бути одержані при здійсненні винаходу (корисної моделі).

Технічний результат може бути виражений, наприклад, у зменшенні або збільшенні крутного моменту, у зниженні або підвищенні коефіцієнта тертя, зменшенні або збільшенні частоти або амплітуди коливань, у зменшенні спотворювань сигналу, у структурному перетворенні в процесі кристалізації, у поліпшенні контакту робочого органу із середовищем тощо.

Технічним результатом може бути розширення асортименту технічних засобів певного призначення або одержання таких засобів уперше.

У цьому розділі, якщо це можливо, обґрунтовують причинно-наслідковий зв'язок між ознаками винаходу й очікуваним технічним результатом.

#### 4.5.7. Перелік фігур креслення

У цьому розділі опису, крім переліку фігур, наводять стислі пояснення того, що зображено на кожній з них.

Якщо суть винаходу пояснюють інші ілюстративні матеріали (наприклад фотографії), то наводять стисле пояснення їх змісту.

Таблиці нумерують окремо.

#### 4.5.8. Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі)

4.5.8.1. У цьому розділі розкривають можливість одержання зазначеного в розділі "Суть винаходу (корисної моделі)" технічного результату при здійсненні винаходу (корисної моделі).

4.5.8.2. Можливість здійснення винаходу, суть якого характеризують за використанням ознаки, яку подано загальним поняттям, зокрема на рівні функціонального узагальнення, підтверджують або описом засобу для реалізації цієї ознаки безпосередньо в матеріалах заявки, або посиланням на відомість такого засобу або методів його одержання.

4.5.8.3. Якщо для характеристики винаходу використовують виражені

у вигляді інтервалу значень кількісні ознаки, то у прикладах здійснення винаходу мають бути наведені відомості, що підтверджують можливість одержання технічного результату у межах зазначеного інтервалу.

#### 4.5.9. Підпис

Опис винаходу (корисної моделі) підписує заявник у тому самому порядку, що й заяву про видачу патенту (деклараційного патенту).

### 4.6. Формула винаходу (корисної моделі)

4.6.1. Призначення формули винаходу (корисної моделі) і вимоги до формули

4.6.1.1. Формула винаходу (корисної моделі) призначена для визначення обсягу правової охорони, яка надається патентом (деклараційним патентом).

4.6.1.2. Формула винаходу (корисної моделі) повинна стисло і ясно відображати суть винаходу (корисної моделі).

4.6.1.3. Формула винаходу (корисної моделі) визнається такою, що відображає суть винаходу (корисної моделі), якщо вона містить сукупність його (її) суттєвих ознак, достатню для досягнення зазначеного заявником технічного результату.

4.6.1.4. Формула винаходу (корисної моделі) повинна базуватися на описі й характеризувати винахід (корисну модель) тими самими поняттями, що містить опис винаходу (корисної моделі).

4.6.1.5. Ознаки винаходу (корисної моделі) у формулі винаходу (корисної моделі) викладають таким чином, щоб забезпечити можливість їх ідентифікації, тобто однозначного розуміння їх змісту фахівцем на основі відомого рівня техніки.

4.6.1.6. Якщо заявка містить креслення, то для кращого розуміння ознак, зазначених у формулі винаходу (корисної моделі), у їх взаємозв'язку з відповідними позиціями на кресленнях допускається після зазначення ознаки у формулі винаходу (корисної моделі) проставляти відповідні позиції в дужках. При цьому зазначення позиції не обмежує обсяг правової охорони, що визначається формулою.

4.6.1.7. Характеристика ознаки винаходу (корисної моделі) у формулі винаходу (корисної моделі) не може бути замінена посиланням на опис або креслення. Заміна допускається у виняткових випадках, коли неможливо виразити ознаку інакше. Заявник повинен показати, що така необхідність існує.

#### 4.6.2. Структура формули винаходу (корисної моделі)

Формула винаходу (корисної моделі) може бути одноланковою або багатоланковою і містити відповідно один або декілька пунктів.

4.6.2.1. Одноланкову формулу винаходу (корисної моделі) застосовують для характеристики одного винаходу (корисної моделі) сукупністю суттєвих ознак, які не мають розвитку або уточнення щодо окремих випадків його виконання або використання.

4.6.2.2. Багатоцанкову формулу винаходу (корисної моделі) застосовують для характеристики одного винаходу (корисної моделі) з розвитком і(або) уточненням сукупності його (її) ознак стосовно деяких випадків виконання і використання винаходу (корисної моделі) або для характеристики групи винаходів.

4.6.2.3. Багатоцанкова формула, що характеризує один винахід (корисну модель), має один незалежний пункт і наступний (наступні) за ним залежний (залежні) пункт (пункти).

4.6.2.4. Багатоцанкова формула, що характеризує групу винаходів, має декілька незалежних пунктів, кожен з яких характеризує один з винаходів групи. При цьому кожен з винаходів групи може бути охарактеризований із залученням залежних пунктів, підпорядкованих відповідному незалежному пункту.

#### 4.6.3. Складання формули винаходу (корисної моделі)

4.6.3.1. Пункт формули винаходу (корисної моделі) складається, як правило, з обмежувальної частини, яка містить ознаки винаходу, які збігаються з ознаками найближчого аналога, у тому числі родове поняття, що характеризує призначення об'єкта, та відмітної частини, яка включає ознаки, що відрізняють винахід від найближчого аналога.

Обмежувальна й відмітна частини пункту формули відокремлюються одна від одної виразом "який (яка, яке) відрізняється тим, що".

Формулу (або кожен пункт багатоцанкової формули) викладають одним реченням.

4.6.3.2. Незалежний пункт формули винаходу (корисної моделі) повинен стосуватися лише одного винаходу (однієї корисної моделі).

У незалежний пункт формули винаходу або корисної моделі (або в кожен незалежний пункт формули, що характеризує групу винаходів) включають сукупність ознак, достатніх для досягнення технічного результату. Зазначена сукупність ознак визначає обсяг правової охорони.

4.6.3.3. До залежного пункту формули винаходу (корисної моделі) включають ознаки, що розвивають чи уточнюють сукупність ознак, зазначену в незалежному пункті формули, у тому числі шляхом розвитку або уточнення окремих ознак цієї сукупності, та необхідні лише в окремих випадках виконання винаходу (корисної моделі) або його (її) використання.

4.6.3.4. У залежному пункті формули, що характеризує один об'єкт, в усіх випадках під поняттям "Пристрій за п. 1" розуміють повний зміст першого пункту формули, а саме - сукупність усіх без винятку ознак, наведених у його обмежувальній та відмітній частинах.

#### 4.6.4. Підпис

Формулу винаходу (корисної моделі) підписує заявник у тому самому порядку, що й заяву про видачу патенту.

### 4.7. Креслення

4.7.1. Графічні зображення (власне креслення, схеми, діаграми тощо) оформлюють на окремому аркуші (окремих аркушах). У правому верхньому куті кожного аркуша зазначають назву винаходу (корисної моделі).

4.7.2. Для пояснення суті винаходу (корисної моделі) як додаток до інших графічних матеріалів можуть бути подані фотографії. У виняткових випадках фотографії можуть бути подані як основний вид ілюстративних матеріалів, наприклад для ілюстрації етапів виконання хірургічних операцій.

4.7.3. Формат фотографій повинен бути таким, щоб не виходив за розміри полів аркушів документів заявки. Фотографії малого формату слід наклеювати на аркуші встановленого формату з дотриманням вимог до якості аркуша.

### 4.8. Реферат

4.8.1. Реферат є скороченим викладом змісту опису винаходу (корисної моделі), який містить назву винаходу (корисної моделі), характеристику галузі техніки, якої стосується винахід (корисна модель), і (або) галузь його (її) застосування, якщо це не зрозуміло з назви, характеристику суті винаходу (корисної моделі) із зазначенням технічного результату, якого мають досягти. Суть винаходу (корисної моделі) в рефераті характеризують шляхом вільного викладу формули, переважно такого, при якому зберігаються всі суттєві ознаки кожного незалежного пункту.

4.8.2. Реферат складають лише з інформаційною метою. Він не може братися до уваги з іншою метою, зокрема для тлумачення формули винаходу (корисної моделі) і визначення рівня техніки.

Реферат складають таким чином, щоб він міг служити ефективним засобом пошуку у відповідній галузі техніки.

4.8.3. Рекомендований обсяг тексту реферату становить до 1000 знаків.

Текст реферату слід викладати окремими короткими реченнями і уникати складних у стилістичному плані зворотів.

Математичні та хімічні формули, а також креслення можуть бути включені до реферату, якщо без них скласти реферат неможливо. Креслення, наведені в рефераті, мають бути виконані на окремому аркуші і додаватися до реферату. Креслень має бути стільки примірників, скільки є примірників реферату.

4.8.4. Реферат може містити також деякі додаткові відомості, зокрема посилання на кількість незалежних і залежних пунктів формули винаходу (корисної моделі), графічних зображень, таблиць.

## 4.9. Особливості змісту заявки на винахід щодо пристрою

4.9.1. Для характеристики об'єкта винаходу "пристрій" використовують, зокрема, такі ознаки:

- наявність конструктивного (конструктивних) елемента (елементів);
- наявність зв'язків між елементами;
- взаємне розташування елементів;
- форму виконання елемента (елементів) або пристрою в цілому;
- форму виконання зв'язків між елементами;
- параметри та інші характеристики елемента (елементів), їх взаємозв'язок;

матеріал, з якого виготовлено елемент (елементи) або пристрій в цілому, середовище, що виконує функцію елемента, та інші характеристики.

### 4.9.2. Особливості викладення опису винаходу

4.9.2.1. У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" наводять опис пристрою в статичному стані. При описуванні конструктивних елементів пристрою дають посилання на фігури креслень. Цифрові позначення конструктивних елементів в описі повинні відповідати цифровим позначенням на кресленнях.

4.9.2.2. Після описування пристрою в статичному стані описують дію (роботу) пристрою або спосіб його використання з посиланням на цифрові позначення елементів конструкції, які зображені на кресленнях і, за потреби, на інші ілюстративні матеріали (епюри, часові діаграми тощо).

У деяких випадках для кращого розуміння винаходу та стислості викладення опису допускається інша послідовність викладення цього розділу.

4.9.2.3. Якщо пристрій містить елемент, охарактеризований на функціональному рівні, і форма його реалізації передбачає використання багатофункціонального засобу, що програмується (настроюється), то наводять відомості, які підтверджують можливість здійснення таким засобом конкретної призначеної йому в складі даного пристрою функції. Якщо, крім таких відомостей, наводять алгоритм, наприклад обчислювальний, то його переважно подають у вигляді блок-схеми або, якщо це можливо, у вигляді відповідного математичного виразу.

### 4.9.3. Особливості формули винаходу

4.9.3.1. Пристрій у формулі характеризують у статичному стані.

У формулі можна зазначити можливість реалізації елементом пристрою певної функції, про виконання елемента рухомим, наприклад з можливістю повертання або обертання тощо.

4.9.3.2. Для усунення невизначеності при характеристиці пристрою сукупність його ознак повинна вказувати не лише на наявність елементів, а й на зв'язки між ними і(або) їхнє взаємне розташування.

Посилання на елемент, який не включено до формули, допускається, якщо це посилання не призводить до невизначеності в характеристиці пристрою.

## **4.10. Особливості змісту заявки на винахід щодо способу**

4.10.1. Для характеристики об'єкта винаходу "спосіб" використовують, зокрема, такі ознаки:

наявність дії або сукупності дій;

порядок виконання таких дій у часі (послідовно, одночасно, у різних сполученнях тощо);

умови виконання дій: режим, використання речовин (вихідної сировини, реагентів, каталізаторів тощо), пристроїв (пристосувань, інструментів, обладнання тощо), штамів мікроорганізмів, культур клітин рослин або тварин.

4.10.2. Особливості викладення опису винаходу

4.10.2.1. У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість реалізації винаходу" наводять посилання на послідовність дій (заходів, операцій) щодо матеріальних об'єктів, а також на умови проведення цих дій, конкретні режими (температура, тиск тощо) і, якщо це необхідно, на пристрої, речовини, штами мікроорганізмів, культури клітин рослин або тварин, які при цьому використовують.

4.10.2.2. При використанні в способі нових речовин розкривають спосіб їх одержання.

При описуванні способу, що характеризується використанням відомих засобів (пристроїв, речовин і штамів мікроорганізмів, культур клітин рослин або тварин) достатньо посилання на ці засоби. При використанні невідомих засобів наводять їх характеристику. При використанні штаму мікроорганізму, культури клітин рослин або тварин наводять посилання на те, де або як може бути одержаний відповідний штам мікроорганізму, культура клітин рослин чи тварин.

4.10.3. Особливості формули винаходу

4.10.3.1. Для усунення невизначеності при характеристиці способу сукупність його ознак повинна вказувати не лише на наявність дій з матеріальними об'єктами, а й на порядок (послідовність) їх виконання в часі.

4.10.3.2. Для характеристики дії (заходу, операції тощо) як ознаки способу треба використовувати дієслова активного стану, дійсного способу, теперішнього часу, третьої особи множини, наприклад, "нагрівають", "зволожують", "загартовують" тощо.

## **4.11. Особливості змісту заявки на винахід щодо застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням**

4.11.1. Для характеристики об'єкта винаходу „застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням” використовують такі ознаки: коротка характеристика об'єкта, що застосовується, достатня для його ідентифікації; зазначення нового призначення цього об'єкта.

4.11.2. Особливості викладення опису винаходу

4.11.2.1. Назва винаходу щодо “застосування раніше відомого продук-

ту або способу за новим призначенням” складається за правилами, прийнятими відповідно для продукту або способу, і характеризує нове призначення відомого об'єкта.

4.11.2.2. При описуванні рівня техніки, якщо об'єктом винаходу є застосування відомого раніше продукту або способу за новим призначенням, його аналогами мають бути, відповідно, відомі продукти або способи цього самого призначення.

Якщо об'єктом винаходу є застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням, то при описуванні винаходу наводять характеристику відомого об'єкта (із зазначенням бібліографічних даних джерела інформації, у якому він описаний), а також відомості щодо його відомого і нового призначення і, якщо це можливо, відомості щодо виявлення властивостей, що обумовлюють можливість його застосування за новим призначенням.

4.11.2.3. У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" для винаходу, об'єктом якого є застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням, включають відомості, що підтверджують можливість реалізації зазначеним продуктом або способом цього призначення.

#### 4.11.3. Особливості формули винаходу

Якщо об'єктом винаходу є застосування раніше відомого продукту або способу за новим призначенням, то формула має таку структуру: "Застосування (дають назву або характеристику продукту або способу) як (зазначають нове призначення зазначеного продукту або способу)".

### 4.12. Особливості змісту заявки на корисну модель

Для характеристики корисної моделі використовують ознаки, наведені у пп. 4.9.1, 4.10.1.

Опис і формула корисної моделі викладаються відповідно до пп. 4.9.2, 4.9.3 і 4.10.2, 4.10.3.

### 4.13. Подання заявки

4.13.1. Заявку на видачу патенту України на винахід або патенту України на корисну модель подає до Установи особа, яка бажає одержати патент і має на це право. Заявку безпосередньо подають або надсилають на адресу Укрпатенту.

Датою подання заявки є дата одержання Установою матеріалів, що містять принаймні:

заяву у довільній формі про видачу патенту (деклараційного патенту), викладену українською мовою;

відомості про заявника та його адресу, викладені українською мовою;

матеріал, що справляє враження опису винаходу (корисної моделі), і частину матеріалу, яку можна прийняти за формулу винаходу (корисної мо-

делі), викладені українською або іншою мовою. Якщо опис і формулу винаходу (корисної моделі) викладено іншою мовою, то для збереження дати подання заявки їх переклад українською мовою повинен надійти до Установи протягом двох місяців від дати подання заявки.

4.13.2. За дорученням заявника заявку може бути подано через представника або іншу довірену особу.

Іноземні особи та особи без громадянства, які проживають або мають постійне місцезнаходження поза межами України, у відносинах з Установою реалізують свої права через представника, якщо інше не передбачено міжнародними угодами.

Якщо до складу заявників входить фізична особа, яка проживає на території України, або юридична особа, яка має постійне місцезнаходження на території України, то заявку може бути подано без залучення представника за умови зазначення адреси для листування в Україні.

Якщо в заяві зазначено два або декілька заявників, то один з них може бути призначений іншими заявниками як спільна довірена особа (спільний представник).

4.13.3. Будь-яка дія представника, іншої довіреної особи або будь-яка дія щодо цих осіб має наслідки дії, що здійснена відповідним заявником або заявниками.

Якщо є два або декілька представників, інших довірених осіб, які представляють одного й того самого заявника або заявників, то будь-яка дія будь-якої з цих осіб має наслідки дії, що здійснена зазначеним заявником.

4.13.4. Якщо заявку подають через представника або іншу довірену особу, то до заявки слід додати видане заявником доручення, що засвідчує його (її) повноваження, або його (її) копію.

Якщо доручення викладено мовою оригіналу, то до нього додають переклад українською мовою.

Доручення має бути подано разом з документами заявки.

Доручення може стосуватися однієї або декількох заявок, зазначених у ній.

4.13.5. Якщо доручення видано на ведення справ за декількома заявками, то до кожної заявки додається копія доручення.

У дорученні зазначаються:

повне ім'я особи, якій воно видано;

обсяг повноважень, які надаються особі, на ім'я якої видано доручення; дата його вчинення, без якої доручення вважається недійсним.

Доручення підписується особою, яка його видала. Якщо доручення видається юридичною особою України, то підпис особи, що має на це повноваження, засвідчується печаткою.

Строк дії доручення не може перевищувати трьох років. Якщо в дорученні зазначено більший строк, то доручення дійсне три роки від дати його вчинення. Якщо строк дії доручення не зазначений, то воно вважається дійсним протягом одного року від дати його вчинення.

Форма і строк дії доручення, виданого поза межами України, визначаються за законом країни, де було видане доручення.

Доручення представнику, зареєстрованому в Установі, для представництва особи, що проживає за межами України, може бути видане як самим заявником, так і представником заявника, що має відповідне доручення, видане заявником. У цьому разі до Установи необхідно подати обидва доручення.

4.13.6. Будь-яке призначення представника або іншої довіреної особи може бути скасоване особами, які здійснили це призначення, або їх правонаступниками.

Представник або інша довірена особа може відмовитись від свого призначення шляхом подання підписаного ним повідомлення.

## **Бібліографічний список**

1. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” // Зб. нормативних актів з питань промислової власності. – К.: Вища шк., 1998. - С. 27 - 47.
2. Збірник нормативних актів з питань промислової власності / За ред. В.Л. Петрова, В.О. Жарова. – К.: Вища шк., 1998. - 486 с.
3. Крайнів П.П., Работягова Л.І., Дятлик І.І. Патентування винаходів в Україні: Монографія / За ред. П.П Крайніва. – К.: Вид. дім “Ін Юре”, 2000. – 340 с.
4. Охорона промислової власності в Україні: Монографія / За ред. О.Д. Святоцького, В.Л. Петрова. - К.: Вид. дім “Ін Юре”, 1999. – 400 с.

**Бандура Іван Миколайович**

# **Подання заявки на винахід і корисну модель**

**Редактор** С.П. Гевло

**Комп'ютерна верстка** О. В. Колеснікова

Зв. план, 2005

Підписано до друку 29.07.2005

Формат 60 × 84 1/16. Папір офс. № 2. Офс. друк

Ум. друк. арк. 1,6. Обл.-вид. арк. 1,62. Наклад 75 прим. Замовлення 341.

Ціна вільна

---

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського

“Харківський авіаційний інститут”

61070, Харків-70, вул. Чкалова, 17

<http://www.khai.edu>

Видавничий центр «ХАІ»

61070, Харків-70, вул. Чкалова, 17

[izdat@khai.edu](mailto:izdat@khai.edu)